

Мурдза А.П., бакалавр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Скрипник М.І., д.е.н, проф.
Київський національний
університет технологій та дизайну

ОБЛКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ

В сучасних умовах в період глобальних змін в різних сферах діяльності суспільства питання нематеріальних активів є актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом активів. Оскільки дані активи не мають матеріальної форми, це значно ускладнює ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Ефективність використання нематеріальних активів не лише сприяє розвитку підприємницької діяльності, підвищує конкурентоспроможність, але й надає певні переваги суб'єкту господарювання у розвитку інвестиційної діяльності. Економіку двадцять першого століття ще називають економікою знань або інформаційною економікою, що визначає важливу роль нематеріальних активів у розвитку бізнесу як за своїми характеристиками, так і за своїм складом й рівнем впливу на результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємства.

Головним нормативним документом для формування інформації у бухгалтерському обліку про нематеріальні активи та розкриття даних про них у фінансовій звітності є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». Як визначено у положенні, нематеріальні активи – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством із метою використання більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує

один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях, чи надання в оренду іншим особам [4].

Немонетарність, відсутність фізичної субстанції, можливість ідентифікації та підконтрольність належать до умов визнання нематеріальних активів.

Правове регулювання договірних відносин інтелектуальної власності визначається в ГКУ, який встановлює види договорів про розпорядження майновими правами та інтелектуальною власністю і який на практиці використовується бухгалтерами суб'єктів господарювання. Таким чином, для правильної організації бухгалтерського обліку нематеріальних активів та уникнення порушень в обліку, бухгалтеру слід визначати і обліковувати не об'єкт нематеріального активу, а майнові права на нього.

Ведення бухгалтерського обліку нематеріальних активів щодо кожного їх об'єкту здійснюється на рахунку 12 «Нематеріальні активи» за групами відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції по його застосуванню [1, 2].

Проведення інвентаризації нематеріальних активів та оформлення її результатів здійснюється в порядку, встановленому Положенням про інвентаризацію активів і зобов'язань [3].

Таким чином, нематеріальні активи в процесі облікового відображення потрібно розглядати всебічно, з урахуванням усіх можливих варіантів їх формування та використання. Правильне управління нематеріальними активами суттєво впливає на фінансовий стан підприємства. Ефективного механізму управління нематеріальними активами підприємства можна досягти, в першу чергу, за допомогою оптимізації та удосконалення обліковоаналітичного їх забезпечення, від якого залежить формування

обліковоекономічної інформації, необхідної для внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Література

1. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

3. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. № 879 і зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.10.2014р. за № 1365/26142. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.